

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 16.3.2007

Číslo: Ročník 17 (2007), Číslo 1

Sekce: Tipy a náměty

Název článku: Tipy a náměty

Autor: Božena Blažková, Božena Klabalová, Eva Semrádová, oddělení informačních a referenčních služeb, oddělení služeb knihovnám

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=800>

Tipy a náměty

Božena Blažková, Božena Klabalová, Eva Semrádová, oddělení informačních a referenčních služeb, oddělení služeb knihovnám

Začínáme od Alephu

Božena Klabalová, oddělení informačních a referenčních služeb

Ve středu 24. ledna 2007 nastal onen "dlouho taužebně očekávaný okamžik": SVK HK zprovoznila automatizovaný knihovnický systém ALEPH. K podrobnostem se určitě na stránkách tohoto zpravodaje budeme vracet, ale už teď bychom Vás rádi pozvali k hojnému využívání vymožeností nového webového OPACu na adrese <http://www.svkhk.cz/>, kde v tzv. rychlé nabídce najdete vstup do online katalogu a zároveň se Vám dostane všech základních informací pro první přihlášení.

Nový systém je samozřejmě přínosem pro samotnou Studijní a vědeckou knihovnu v Hradci Králové, ale byl pořízován především s ohledem na uživatele, ať už jsou to dosavadní registrovaní čtenáři, náhodní internetoví brouzdačové anebo Vy, vážené knihovnice a knihovníci, připojení k internetu! A s Vámi všichni Vaši čtenáři. Všichni můžete bez překážek (pokud neplatí, že "sít' nám spadla, kdopak nám ji postaví?") vyhledávat v našem katalogu knihy, periodika atd., ba i záznamy regionálních článků - pěkně na dálku, z tepla vlastní knihovny či vlastního domova.

A když dojdete do stadia, že máte vyhledáno a chcete si vypůjčit - i požadavek na výpůjčku lze na dálku zadat. Zájemce se nejprve musí prošacovat, jestli nemá někde čtenářský průkaz SVK HK, protože pokud už je naším čtenářem, přímo na webu se podle návodu přihlásí (nikoliv "registruje": tlačítko "registrovat se" je určeno pouze dosavadním nečtenářům s vážným zájmem o výpůjčku; ti se tak mohou předregistrovat, zadat požadavek a při návštěvě knihovny svou registraci dokončit) a pak přejde od vyhledávání ke kýženému zadání požadavku. Ve svém čtenářském kontě si průběžně kontroluje, zda už je dokument "připraven k vyzvednutí" a potom teprve váží cestu do naší půjčovny, popř. studovny v Hradci Králové. Vy, kteří takto zprostředkováváte svým čtenářům meziknihovní výpůjčky, nemusíte dokonce ani vážit: jste vybaveni patřičnými ID a hesly, zadávání požadavků též vesměs zvládáte, konto si sledujete (po přihlášení v menu Čtenář pod složkou Požadavky na výpůjčku, nikoliv Požadavky MVS!), a když je dokument "připraven k vyzvednutí", signalizuje Vám to, že máte očekávat v nejbližší době poštovní zásilku.

Milé kolegyně, milí kolegové, pokud zatím s Alephem spíše zápasíte anebo chcete prohloubit své znalosti, nabízí Vám oddělení IRS ve studovně SVK na Eliščině nábřeží v Hradci Králové bezplatná školení. O podrobnostech se můžeme domluvit telefonicky (495 511 510 či 495 514 525) nebo elektronicky (<mailto:inform@svkhk.cz>) - např. že k nám zaskočíte během nějaké své návštěvy v Hradci... Pomocníkem do budoucna slibuje být i Průvodce knihovnou a informacemi na našem webu (<http://www.svkhk.cz/pruvodce/index.asp?u=1&modul=3>), až v něm bude dopracován příslušný modul týkající se katalogu. Ostatně už teď přímo v OPACu najdete vpravo nahoře formulář pro své otázky. Váš zájem nás bude těšit!

Poslední možnost využití Projektu internetizace knihoven (PIK) v roce 2007

Oddělení služeb knihovnám

Projekt PIK bude v roce 2007 pokračovat na základě Usnesení vlády ČR č. 1032 z 30.8.2006 a jeho realizace zůstává v působnosti Ministerstva informatiky (resp. Ministerstva vnitra). V současné době je připravováno nové vládní usnesení, které potvrdí financování projektu.

Žádosti knihoven z konce roku 2006 a z roku 2007 budou zahrnuty do harmonogramu realizace koncem 1. čtvrtletí 2007.

Rok 2007 je posledním rokem (na základě povinnosti zajistit veřejně přístupný internet, která vyplývá z knihovního zákona a jeho novely), kdy knihovny mohou požádat o připojení k internetu, které je hrazeno ze státního rozpočtu. Využijte této příležitosti - poslední výzva k zasílání žádostí bude v červnu 2007. Je stále ještě hodně knihoven, které hradí připojení ze svého rozpočtu a nevyžívají možnost získat dotaci.

Formulář žádosti a podmínky účasti jsou k dispozici na: <http://www.micr.cz/scripts/detail.php?id=3078>

Písemné podklady se zasílají příslušné krajské knihovně, která zajistí jejich souhrnné odeslání.
Povinnost zajistit veřejně přístupný internet se týká všech evidovaných knihoven.

Nové definice se týkají i vaší knihovny

Eva Semrádová

Vyplňování Deníku veřejné knihovny a sestavování ročních výkazů patří mezi základní povinnosti při vedení knihovny a je to zpravidla povinnost neoblíbená. Zřejmě proto, že není přímo vidět, jaký bude mít knihovník či knihovna z této činnosti užitek. Málokdo si při vyplňování Deníku uvědomuje, že v tu chvíli zapisuje černé na bílém svoje pracovní úspěchy či neúspěchy, že to nejsou jen čísla, ale důkazy, že máme zákazníky a že náš "podnik" v budoucnu nezkrachuje.

Další pohled do Deníku či výkazu by měl vyvolat i zvědavost, jak si vede "konkurence", a zamyšlení, jak inovovat či nahradit služby, u kterých klesá zájem. Knihovny sice nestojí proti sobě v běžném konkurenčním boji, ale porovnávání výkonů a úspěšnosti služeb je pro jejich rozvoj velmi prospěšné. Měření výkonů odhaluje nedostatky a poukazuje na potřeby uživatelů. Knihovny, které mají v žebříčcích úspěšnosti stabilně nadprůměrné výkony, akceptují nové trendy rozvoje knihovnických služeb a přicházejí s novými pracovními postupy, pak mohou počítat s prestižním postavením v oboru i u svých zřizovatelů.

Porovnávání výkonů vyžaduje, aby vykazované výsledky byly pravdivé (manipulace s údaji je v tomto případě bezpředmětná, jelikož nám žádné spokojené uživatele nezajistí) a založené na přesném definování sledovaných veličin. K tomu slouží **definice knihovnických pojmů platné pro celou Českou republiku**, uveřejněné na úvodních stránkách Deníku veřejné knihovny nebo v elektronické podobě dostupné na [www: <http://www.nipos-mk.cz/download/Denikknihovny2007a2008.pdf>](http://www.nipos-mk.cz/download/Denikknihovny2007a2008.pdf)

Od roku 2007 dochází v definicích k několika zásadním změnám, které je potřeba zavést do praxe vlastního pracoviště, abychom při denní statistice získávali údaje vhodné pro porovnávání výkonů s ostatními knihovnami.

Největší změna je u zápisu návštěvníků. Definice, ve které se říká:
NÁVŠTĚVNÍK = osoba, která toho dne navštívila knihovnu, půjčila si nebo vrátila knihy a jiné dokumenty nebo jí byla poskytnuta jiná knihovnická či informační služba byla doplněna o pokyn do návštěvníků započítávat i návštěvníky besed, přednášek, výstav, exkurzí apod. Z toho vyplývá, že od roku 2007 se celkový počet návštěvníků knihovny vykáže jako součet návštěvníci půjčoven + návštěvníci internetu + návštěvníci kulturních akcí + návštěvníci vzdělávacích akcí.

K tomu se pak váže ještě změna v klasifikaci kolektivních akcí, které nyní rozdělujeme na dvě

kategorie:

KULTURNÍ AKCE = *kolektivní formy práce pro uživatele i veřejnost, jako např. besedy se čtenáři, literární pásma, přednášky, hudební pořady, výstavy;*

VZDĚLÁVACÍ AKCE = *akce určené pro uživatele i veřejnost, jako např. školení, kurzy a další formy akcí, na nichž se účastníci aktivně podílejí a jejichž cíl je vzdělávací (nezahrnují se vzdělávací akce pro odbornou knihovnickou veřejnost).*

Deník obsahuje i několik úplně nových definic pro pojmy, které přinesl do knihovnického měření vývoj posledních let. Mezi nové patří např.:

OBSLUHOVANÁ POPULACE = *počet obyvatel v okruhu působnosti knihovny, počet obyvatel města nebo obce, pro něž byla knihovna zřízena;*

VOLNÝ VÝBĚR = *část knihovního fondu, který je uživatelům bezprostředně dostupný, neboli regály, k nimž mají uživatelé přístup,*

a dále definice pro výklad pojmů

POČÍTAČ PRO UŽIVATELE NAPOJENÝ NA INTERNET,

NÁVŠTĚVNÍK VYUŽÍVAJÍCÍ INTERNET V KNIHOVNĚ,

PLOCHA KNIHOVNY PRO UŽIVATELE V M²,

POČET HODIN PRO VEŘEJNOST,

STUDIJNÍ MÍSTA a další.

Webové stránky knihoven a on-line služby se rozvíjejí rychlým tempem a pracují s nimi i mnohé knihovny v malých obcích. Knihovny, které již rozšířily nabídku svých služeb o webové stránky, by měly začít sledovat návštěvnost těchto stránek podle definice

VIRTUÁLNÍ NÁVŠTĚVA WEBOVÉ STRÁNKY = *požadavek uživatele na návštěvu webových stránek knihovny bez ohledu na počet prohlížených stran nebo prvků. V příštím roce se počítá ještě s rozšířením statistik v oblasti virtuálních služeb knihoven.*

Grand Biblio - nový časopis

Božena Blažková

Od února začíná společnost Grand Princ vydávat nový informačně inzertní měsíčník zaměřený na oblast knižní kultury. Chce populárněpublicistickou formou přinášet informace o knihách, nakladatelské produkci a knihovnách. Měsíčník bude zaměřen na nejširší veřejnost se zájmem o knihy a čtení, ale i využívání knih a dalších dokumentů ke studiu a odborné práci. Časopis nemá charakter odborného periodika se zaměřením na obor knihovnictví a informační vědu a není primárně určen pro pracovníky knihoven, ale jeho specifikem je otevírání se knihoven veřejnosti a představení jejich služeb a informační nabídky pro uživatele.

Vydavatelem časopisu je GRAND PRINC <http://www.grandprinc.cz>, největší vydavatelství bezplatných inzertních časopisů v České republice. V současné době vydává tituly: GRAND BYDLENÍ, GRAND AUTO.MOTO, GRAND ZDRAVÍ A KRÁSA, GRAND REALITY, GRAND DEVELOPER. Pro České dráhy vydává a distribuuje GRAND EXPRES a GRAND PENDOLINO.

Knihovny v GRAND BIBLIO získávají pravidelný mediální kanál směrem k veřejnosti a zároveň jim to přináší novou zkušenost spolupráce na komerčním projektu. Postupně vytvářená distribuční síť může být v budoucnosti využita i na jiné aktivity. Cílem je, aby byl časopis rozšířen do co největšího množství knihoven a k jejich uživatelům. Vydavatelství má zájem na tom, aby se knihovny staly jedním z míst distribuce bezplatných reklamních časopisů.

Celkový náklad periodika bude cca 50 000 výtisků, z toho cca 20 000 výtisků bude určeno knihovnám. Časopis může (ale také nemusí) být určen k tomu, aby byl veřejností rozebrán. Vydavatel zajistí distribuci prostřednictvím Českých drah do 340 míst v republice. Všechny pověřené knihovny i Studijní a vědecká knihovna se k odběru přihlásily. Pokud chce být kterákoliv knihovna pouze bezplatným odběratelem časopisu, musí si odběr a distribuci dohodnout s pověřenou knihovnou. Pokud má knihovna zájem dostávat časopis pravidelně přímo na svoji adresu, je možné si odběr objednat prostřednictvím předplatného, které činí 216 Kč ročně, což jsou náklady na balné a poštovné.

Burza nápadů

Božena Blažková

Na webu Studijní a vědecké knihovny v oddíle Pro knihovny je zařazena nová rubrika Burza nápadů. Jejím cílem je přinášet náměty pro organizaci nejrůznějších akcí a aktivit, které se mohou konat v knihovnách. Bude přinášet informace o akcích pro děti, besedách pro dospělé a klubové činnosti. Zdrojem informací budou články ve zpravodaji U NÁS a v regionálním tisku a náměty z webových stránek knihoven.

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>